Ч. 209 (11.177). Львів, неділя 18. вересня 1927. Poexlowe wplate zapłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нова загроза.

Невже ліквідація філії української академічної гімназії у Львові?

Всім відомі перипетії подій, звязані з ліквідацією гуманістичних відділів при українській академічній гімназії у Львові. Не помогли ніякі протести батьків, не помогли організовані протести Народньої Організації Українців м. Львова, не помогли і меморіяли та делегації батьків до компетентних чинників шкільної влади. Воля Марцеля Прушинського, що здавна домагався ліквідації відділів, сповнилася. Все зложилося так, немовби її виконали прецизно теперішні шкільні чинники львівської кураторії а навіть не протиставилося їй і міністерство освіти у Варшаві, що децизію львівської кураторії затвердило.

Звичайно мають люди на основі інформацій польської преси враження, що між польськими народовими демократами (вшехполяками) та теперішніми репрезентантами центральної польської влади панує не тільки велика ворожнеча, але й ведеться завзята боротьба. В дійсности так воно не є. Бо і вшехполяки і табор т. зв. „направяків" все находять спільну мову там, де мова про денаціоналізаційну політику відносно українців. Яскравим доказом на це не лише шкільна ділянка і не лише факт ліквідації українських гуманістичних відділів при академічній гімназії у Львові та значне скількість випадків утраквізації українських шкіл у краю, про що одержуємо майже щодня відомости з усіх усюдів, але й інші ділянки життя.

Дотично гуманістичних відділів зреалізувала влада, як сказано, старе побажання львівського вшехпольського україноїда М. Прушинського, а дотично народніх шкіл реалізує писані і не писані заповіти гробокопателя українського шкільництва памятного Станислава Грабського.

Епільогом цілої акції українських громадян і заінтересованих батьків української молоді проти ліквідації гуманістичних відділів була відповідь шкільної влади такого змісту:

„Міністерство Віроісповідань і Освіти рескриптом з дня 20. липця 1927 р. ч. II. 9438/27 уповноважило Кураторію до непереправджування вступних іспитів до IV. кляси гуманістичної в тутешній гімназії з початком шкільного року 1927/28. Рівночасно Міністерство висловило згоду, щоби одна з державних гімназій з руською мовою навчання була перемінена на гімназію гуманістичного типу. Міністерство очікує в цій справі конкретного внесення від Кураторії".

Наведену відповідь дістали інтересовані батьки української молоді від дирекції акад. гімназії з припоручення вищої шкільної влади. Ця відповідь замітна не тільки тим, що безповоротно касує гуманістичні відділи, але ще більше тим, що в ній говориться про намір міністерства освіти перетворити одну з істнуючих у Львові українських клясичних гімназій у гуманістичну.

Плян такого перетворення вже готовий. Довідуємося, що львівська кураторія доручила дирекції філіяльної гімназії зібрати відомости у родичів про те, чи не бажає хто з них для своїх дітей гуманістичної освіти замісць клясичної. Якщо в першій клясі знайшлось би кільканацять таких дітей, тоді запровадилиб для них гуманістичний тип науки, а решту учнів, що хотілиб студіювати у клясичній гімназії перенеслиб до академічної гімназії. Таким чином з року на рік зліквідованоб одну українську клясичну гімназію у Львові. На місце теперішньої філіяльної клясичної гімназії з українською мовою навчання утвореноб гуманістичну середню школу але *утраквістичну*. Ось до чого змірюють теперішні шкільні чинники. Вони бажають зліквідувати філіяльну українську гімназію у Львові, яка вже здавна була сіллю в очах вшехполяків, і за ліквідацією якої від ряду літ розписувався на сторінках „Слова Польского" ославлений шовіністичний маняк М. Прушинський.

Звертаємо увагу широких кол українського громадянства на ту нову загрозу, що повисла над українським шкільництвом, зокрема над іституванням одної української гімназії у Львові. Попри те перестерігаємо батьків молоді, що побирає науку у філіяльній гімназії перед підступною грою шкільної влади, перед складанням заяв у справі гуманістичної освіти для своїх дітей, бо школі грозить *утраквізація* з хвилиною постепенного переміновання її на гуманістичну, що рівнозначне з ліквідацією одної української середньої школи у Львові.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Чи можливе Льокарно на Сході Европи?

Голос визначного дипльомата.

Мадярський граф Апоні, досвідчений впливовий дипльомат, помістив цікаву, ясну статтю на тему „Не можливости Східного Льокарна". Він стверджує, що льокарнський договір є радше формальним порозумінням як фактичним. Держави з ворогуючими інтересами списали дипльоматичним стилем формули, які можна розуміти на всякий лад, зовсім суперечного реального змісту. Недостача внутрішньої безпосередньої щирости мусить заважити на невдачі таких формальних розвязок заплутаних взаємин між народами.

Бажання порозумітись між ворогуючими, сусідніми державами справді істнувало; бракувало тільки тривких премісів до порозуміння. Дійсне порозуміння було би можливе аж тоді, колиб мирові дороги знищили причини огірчення народів, їх розчарування та взаїмної ворожнечі. Іншими словами: переможені держави не повинні бути приневолені класти свій підпис на мирових договорах, з якими не згоджуються і проти яких бунтуються. Згода між державами неможлива із психольоґічних причин є ще сумнівніша як згода із причин фізичних; ніякий дипльомат не має такої сили, щоби ослабити психольоґічні мотиви ворожнечі, як довго істнують фактично причини до них.

Малі держави на Сході Европи не мають чого брати собі прикладу із західно-европейського Льокарна. Перше тому, що в льокарнській будівлі є надто багато щілин; друге тому, що на Сході Европи обставини ще важчі для порозуміння: психольоґічно, культурно, ґеоґрафічно і господарсько. На Заході Европи вже росте свідомість про необхідність єдиного шляху для розвитку народів: через їх порозуміння. На Сході Европи цієї свідомости ще нема і нема умовин, в яких би вона могла зростати. Чому? Тому, що европейський Схід не має змоги розвиватись на основі створеній останніми мировими договорами. Ці новостворені обставини впливають більше на зміцнення ворожих почувань між сусідами як дружніх. З цього єдиний висновок: дійсний мир і запевнена стабілізація відносин можлива тільки на підставі дійсної справедливости для всіх. Отже справедливости, яку відчуває кожний нарід за себе, а не переможці, які користуються цим словом і використовують його для поневолення інших.

З Української Парляментарної Репрезентації.

Комунікат.

Дня 28. серпня ц. р. члени Української Парляментарної Репрезентації посли: Чучмай, Маківка, Козицький, Братунь і сенатор Пастернак, що належать до партії „Сельроба", а також і посол Підгірський оголосили комунікат, датований днем 15. серпня, в якому зробили Українському Клюбові і його Президії закид в угодовстві і національній зраді, одночасно домагаючись скликання Клюбу.

На комунікат послів-сельробівців Президія Клюбу видала 2. вересня свою відповідь, в якій, аналізуючи комунікат і тактику послів-сельробівців і виказуючи всю безпідставність їх закидів, ствердила, що посли-сельробівці свідомо йдуть на розбиття Клюбу, при чому роблять це під натиском сторонніх чинників. Дня 11. вересня зявився документ — заява сельробівської „Волі Народа", — який цілковито підтвердив правдивість твердження Президії Українського Клюбу, подаючи до відома, що „посли-сельробівці" члени Ц. К. зобовязалися, що 15. серпня вони вийдуть з Клюбу, навіть без огляду на те, чи засідання Клюбу відбудеться" („Волі Народа" ч. 349). Хоч комунікат послів-сельробівців своїм змістом виключив для них потребу скликання Клюбу, одначе Президія Клюбу без всякого спротиву виконала їх бажання і, згідно з волею більшости членів Клюбу, призначила засідання Клюбу на 14. вересня.

На це засідання посли-сельробівці не явились, хоч так ультимативно добивались його, ще раз доводячи тим, що їм не залежало на скликанні Клюбу.

Розглянувши комунікат послів-сельробівців, від початку до кінця неправдивий, та принявши під увагу все їх відношення до Українського Клюбу, від довшого часу глибоко ненормальне, Український Клюб на своюму засіданні 14. вересня постановив:

1. Український Клюб перестає рахувати своїми членами послів-сельробівців: Чучмая, Маківку, Козицького, Братуня, Пастернака і посла Підгірського.

2. Український Клюб з глибоким обуренням відкидає наклепи у мниму угодовстві і національній зраді цілого Клюбу і його Президії та висловлює Президії Клюбу повне довіря.

15. вересня 1927.

Президія Українського Клюбу.

Ратункова акція.

Поклик Українського Краєвого Т-ва охорони дітей і опіки над молодю.

Ратуймо діти, жертви повені!

У великій катастрофі, яка постигла наш край і тисячі родин полишила даху над головою і найконечніших потреб життя, найбільше терпітиме безперечно дітвора. Вона, щоб розвиватися і кріпшати на силах потребує теплого захисту, обильної поживи і дрібки радощів — дитячих радощів. А ось страшна водяна хуртовина, що прошуміла над нашою землею і в одну мить знівечила всю надію рільників, важким ударом розбила й діточі радощі. Голодні, голі, засуджені проживати під чистим небом або у вохких, замулених домівках, з трівогою глядять великими діточими очсинятами в найближче майбутнє, у надходячу сувору зиму. Стужа, недостача теплої одежі і теплої страви, пітьма і глуша зимова — ось, що жде нашу дітвору, українську дітвору, якщо все громадянство не стане їй у підмогу. А не стане — то стріне нас друга ще страшніша катастрофа: загибіль-смерть тисячей українських дітей, тої основи будучого нашого життя.

Тимто підписаний Виділ звертається отсим до всіх своїх філій, щоби негайно в порозумінні з місцевим комітетом допомоги жертвам повені зорганізували поміч дітворі потерпівших від повені околиць, подбали про закупно чи збірку теплої одежі і харчів для неї і через своїх делегатів провірили на місці, скільки дітей найшлося без крівлі, без хліба, а то й без батьків. У першу чергу повинні розвинути таку акцію ті наші філії, на яких терені склалася катастрофа; всі інші нехай пособляють першим жертвами в грошах, одежі і харчах. Зі своєї діяльности в тому напрямі пришлють філії Головному Виділові точні звіти.

Одночасно просимо всі допомогові комітети в краю, щоби при розділі підмог брали під увагу в першу чергу родини, де є діти і дітей забезпечили на зиму, щоби не змерали, не голодували й могли продовжати науку. Не даймо нашим українським дітям відчути і догланути всього страхіття недавньої катастрофи, закиньмо на неї серпанок, витканий руками братньої любови і громадянської солідарности. З понурої суворости життя викрешім промінь надії і новий запал до життя.

І ще один клич кидаємо під цю хвилю:

Діти дітям!

Поруч з тисячами потерпівших дітей живуть тисячі інших, яких доля ощадила грізних переживань і наслідків водяної стихійної хуртовини, які безжурно живуть під крилами дбайливих батьків і навіть у сні не трівожить їх шум розгуканих филь і грохіт валених хат. Нехай вони, ті щасливіші, витягнуть помічну руку своїм нещасним братчикам і сестрам — нехай відмовлять собі приємностей, ліпшої одежі чи ласощів, а заощаджений власний гріш перешлють разом з іншими в одно запомогове русло до Центро-Банку у Львові, Ринок 10, ч. книжочки 8165. Всі наші українські школи скрізь по цілому краю, по містах і селах, всі інститути і бурси, всі кружки молоді нехай заініціюють у себе збірки в грошах, одежі, біллю на річ потерпівших товаришів і товаришок. Почин в цьому дасть очевидно наш Пласт, отся наша молода сторожа всіх високих ідеалів. Між своїми кличами вписав він і заповідь: „Поміч ближнім!" і під цим вселюдським гаслом поведе й теперішню допомогову акцію сильно, красно, обережно, бистро. А таке діло, ведене самою дітворою і молодю, має не тільки виховне значіння, але й навчить її, що ми, українці, можемо й мусимо рахувати лишень на власні сили і та свідомість повинна стати нам спонукою до найдальших проявів самочину.

Підписаний Виділ просить тільки подати йому короденьку вістку про кожну діточу акцію в користь потерпівших, щоб ми мали образ і радісне почування, що наш поклик найшов відгомін у молодих серцях.

За Головний Виділ Українського Краєвого Т-ва охорони дітей і опіки над молодю (вул. Бляхарська 11, I. п.):

М. Каратницький, голова.

К. Малицька, член Гол. Ради.

До українського громадянства міста Львова.

Страшна катастрофа повіни, що навістила майже половину нашого краю, знищила 539 сіл і позбавила сотки тисяч людей даху над головою як і знищила весь добуток придбаний ними в життю... Всі ті жертви катастрофи потребують негайної допомоги. Для несення її утворився „Краєвий Комітет Допомоги Жертвам Повіней", що організує збіркову акцію на терені Галичини й Волині.

Щоб повести працю, якої не можна відкладати, і в обсягу самого міста Львова, утворився з ініціятиви Організації Українців м. Львова Львівський Комітет Допомоги Жертвам Повені, що поклав собі за завдання зорганізувати й перевести збіркову акцію в самому місті і його періферіях.

Програма праці: ціле місто поділене на шість районів: середмістя, личаківський, стрийський, городецький, замарстинівський, жовківський і передмістя: Знесіння, Замарстинів-село, Голоско, Клепарів, Богданівка, Сигнівка і Левандівка.

Комітет взиває всі українські товариства й установи у міських районах та передміські збіркові комітети, які негайно належить утворити, щоби занялися широкою популяризацією допомогової акції.

Технічне переведення:

Комітети на передмістях дістануть повновласти на переведення збірки, яку вони переведуть в найдогіднішиий для себе час, але не пізніше як до половини жовтня цр. Зібрані пожертви передадуть головному Комітетові, який міститься при вул. Косцюшка 1 а, I. пов.

Загальну збірку в міських районах назначується на першу половину жовтня. Збірку переводитимуть визначені Комітетом люди з відповідними повновластями.

Комітет взиває українське громадянство міста Львова до складання як найщедріших пожертв у грошах, одягах, обуві ітд. Всі датки жертводавців будуть в відповідний спосіб оголошені.

Громадяне! Поможіть своїм нещасним братам, коли вони знайшлися в нужді, в голоді і холоді!

Львівський Комітет Допомоги Жертвам Повені

У Львові, вул. Косцюшка 1 а, I. п.

Д-р Іван Курівець, голова; Амброзій Березовський, містоголова; Евгенія Гриньовська, містоголова; Онуфрій Пашак, скарбник; Дмитро Ерстенюк, секретар; М. Бачинська, Микола Бабин, Осип Боднарович, Агатон Добрянський, о. Омелян Горчинський, Евстахій Ігнат, Д-р Любомир Макарушка, В. Микитович, Олександер Опісько, члени Комітету.

Перепони влади у Скалатщині.

Пишуть нам: В **Глібові**, повіт Скалат, заложено зараз, як тільки прийшла вістка про страшні знищення повіни на Підгірю, допомоговий комітет, зложений з місцевих громадян. Комітет звернувся письменним поданням до старости в Скалаті по дозвіл на переведення збірки в громаді, ходячи хата від хати. **Староство в Скалаті відмовило дозволу** на таку збірку, мотивуючи свою відмову тим, що, мовляв, щойно створиться якісь окремі комітети (очевидно „сполочні"!) та щойно потім можна буде переводити збірку.

Проти цеї нечуваної заборони комітет вніс рекурс до тернопільського воєвідства, звертаючи йому увагу на те, що українське селянство, знищене повеню, без кусника хліба, без даху над головою без жадної помочі нізвідки, не може чекати, аж староста надумається створити якийсь свій комітет.

Ось така у нас підмога влади для жертв повіни.

ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ.

На допомогу жертвам повені на вкладкову книжочку ч. 8.165 Центро-Банку, Львів, Ринок ч. 10, зложили дальше:

Михайло Галущинський (Львів) 5, Ізидор Пйотровський (Львів) 5, радн. Спірідіон Баньковський (Львів) 10, Климентія Панкевичева (Львів) 10, Повіт. Союз Кооператив у Копичинцях 100, Персонал Повіт. Союзу Кооператив у Копичинцях (через Центросоюз) 60, Службовики Центро-Союзу, Львів (2 прц. місячних поборів) 120, Центро-Союз Львів 1000 Ольга Ляпецька (Самбір) 5, І. Драганчук, суботитут нотар. (Заліщики) 5, Микола Сторож (Мушина) 5, М. Чолій (Калуш) 10, Михайло Геник, повіт. судія (Печеніжин) 10, Академічний Гурток з Буську (збірка на вечерницях) 30, о. Петро Білинський, Новий Санч (збірка) 31, Парохіяльний уряд у Станиславчику п. Лопатин (збірка в церкві) 40, д-р Володимир Витошинський (Тернопіль) 100 Кооператива „Ріля" у Вікні к. Скалата 100, о. Роман Зарицький (Вікно) 50, читальня „Просвіти" (Вікно) 50, Повітовий Союз Кооператив у Радехові 500.

Разом виказано сьогодні 2.246 золотих. У вчорашньому числі „Діла" виказано 7.265.90 золотих і 154 долярів. **До дня 15 ц. м. зложено в Центро-Банку 9.511.90 золотих і 154 доляри.**

Конґрес С.І.Е. в Римі.

Українська молодь на міжнародньому форумі.

(Продовження.)

Друга комісія під проводом бельгійця Боне працювала над справами технічно-організаційними. З її ухвал слід відмітити такі: а) річник, орган С.І.Е. повинен видаватися в збільшеному розмірі, для чого всі члени мають надсилати фотографії, карти та ін.; б) С.І.Е. має далі видавати інформаційний бюлетень; в) всі члени С.І.Е. мають призначити своїх представників при союзові чесько-словацького студентства, якому доручається організацію міжнароднього студентського музею в Празі.

Третя комісія С.І.Е. віддавна має славу „комісії реальної праці". Вона займається організацією студентських подорожей, виміною студентів, виготовлюванням міжнародніх студентських пашпортів і т. і. Голова третьої комісії шкот Макадам, найбільш улюблена особа в цілій конфедерації, а серед українців знаний, як „наш приятель". Праці цеї комісії вимагали найбільше часу з огляду на силу практичних питань. Українців заступав Василь Орелецький. Він зложив звіт про працю Цесус-а в ділянці подорожей, пашпортів та ін., предложив реферат у справі нансенівських пашпортів і приймав діяльну участь у дискусіях над ріжними питаннями. З постанов згадати слід побажання до комісії, щоби вона слідуючого року зорганізувала подорож українського хору по ріжних краях, і ухвалу про те, що комісія має звернутися до Ліги Націй у справі труднощів, які роблять тим українським студентам, котрі мають нансенівські пашпорти. Поза тим ухвалено зорганізувати подорож англійського драматичного товариства до Скандинавії, европейських студентів до Південної Африки і Північної Америки, міжнародніх студентських центрів у Женеві та Парижі. Макадама поновно вибрано головою комісії, Босгарда і француза Ериста — заступниками.

четверта комісія не працювала, бо її функції — виміна книжок — перебрала комісія друга. Пята комісія займалася справами економічними і самодопомоговими. Її головою був чех Палечек. Українців заступав Петро Кожевників. Після звіту секретаря комісії поляка Загоровського про працю комісії протягом року український заступник запитав, чому комісія не запросила до співпраці представників українців, білорусинів і грузинів, а обмежилася тільки заступником російського студентства. Відповідь була цілком туманною і всі зрозуміли, що секретар комісії не в стані дати бажані пояснення. Український делегат дав просторий звіт про самодопомогову акцію українського студентства і предложив окремий реферат про положення українських абсольвентів. Головною постановою комісії слід уважати справу організації міжнародньої студентської санаторії в Швайцарії. Крім того ухвалено скасувати пяту комісію, як сталу, а на її місце утворити „Бюро студент. самодопомоги при С.І.Е.". До організації цього бюра зголосилося польське студентство.

Крім засідань окремих комісій відбулося 6 пленарних засідань конгресу. Перше прилюдне засідання відбулося в Капітолі в присутности представників Італійського уряду, партії фашистів, міста і преси. Головою першого засідання був генеральний секретар партії фашистів, він же голова студентської групи — Тураті. Як належить в таких випадках, ріжні заступники виголошували промови. Замітно, що з італійців ніхто не промовляв іншою мовою ільки своєю. Балінський відповів усім мовою французькою. На першому діловому засіданні ухвалено післати телеграми королеві Італії та почесному патронові Дуче Беніто Мусоліні. Тоді вшановано память померлого члена виконавчого комітету француза Рока Сера і післано телеграму з висловом співчуття до його матери. Пленарні засідання заслухали і приняли звіти виконавчого комітету та поодиноких комісій. На надзвичайному пленарному засіданні прийнято дійсним членом конфедерації студентський союз Зл. Держав Півн. Америки. Із вступом цього союзу, що обєднує 410.000 студентів, CIE майже в двоє збільшила свою кількостну вартість і перестала бути організацією суто-европейською. На одному з чергових засідань прийнято дійсним членом від 1. лютого 1928 року союз студентів Канади і вільним членом (до предложення формально затвердженого статуту) союз уругвайських студентів. У звязку з німецькою справою на пленумі виявзалася була широка дискусія, яку викликали французи домаганням, щоб німці після їхнього вступу в майбутньому році не противилися можливому прийняттю окремого австрійського союзу. Цей демарш не дав бажаного для французів висліду і вони врешті обмежилися тим, що застерегли собі право зайняти становище до цього питання після конгресу французького студентства.

(Докінчення буде.)

Останні вісти.

СПРАВА ЗМІНИ КОНСТИТУЦІЇ.

Варшава, 16. вересня 1927.

Нині було засідання сенатської комісії, що радила над справою саморозвязання сойму. Дійшло до порозуміння, що й сенатові має прислугувати право самому розвязуватися. Над повищою справою радитиме сенатська конституційна комісія в четвер. Можливо, що й на четверговім засіданні сойму вирішиться справа. На нараді устійнено такі зміни конституції: „Сойм і сенат можуть розвязатися і оголосити речинець нових виборів на основі постанови одної з тих палат, ухваленої більшістю законного числа членів даної палати. Рівночасно в обох випадках з самого права розвязується друга палата. Внесення про розвязання мусить підписати бодай одна третя часть законного числа послів вгл. сенаторів. Приписи того уступу торкаються лише палат, вибраних вперше на основі отсеї конституції з дня 17. березня 1921".

ПОС. ПАЩУК ВИСТУПИВ ІЗ КОМУН. ФРАКЦІЇ.

Варшава, 16. вересня 1927.

Пос. Анд. Пащук повідомив маршалка сойму, що виступив із комуністичної фракції та що вступає до Українського Клюбу.

ЗЕМЛЕТРУС НА КРИМІ.

Варшава, 16. вересня 1927.

Землетрус на Кримі треває далі. Залізниці обліговують утікачі. Кільнасот домів розвалених, половина санаторій ушкоджених. Телеграфічна і телеф. сполука з Москвою перервана.

РОЗПРАВА ПРОТИ 36 УКРАЇНЦІВ.

Краків, 15. вересня 1927.

Нині почалась тут перед окружним судом розправа проти 36 українців, обвинувачених у військовій шпіонажі в користь Німеччини й СРСР. Обвинувачення каже, що осередком шпіонажі була „Українська Військова Організація", яка працювала у Сх. Галичині. Касу організації підпомагано грішми з нападів на почтові вози. Акція організації основувалася на викраданні плянів і військових тайн, при помочі українців, що служили в польському війську. Найбільше військових тайн здобуто у перемиському районі. Поліція впала на слід тої організації в липні ц. р. Слідство тревало цілий рік.

Краків, 16. вересня 1927.

У другому дні розправи предсідник почав переслухувати першу обвинувачену Володимиру Піпчинську. Розправа відбувається при зачинених дверях.

НОВІ ЧЛЕНИ РАДИ Л. Н.

Женева, 16. вересня 1927.

Новими членами Ради Ліги Націй вибрані: Куба (43 гол.), Фінляндія (43 гол.), Канада (26 гол.).

ЧОТИРИ ТИСЯЧІ ЖЕРТВ У ЯПОНІЇ.

Льондон, 16. вересня 1927.

Вісти з Японії подають, що жертвою тайфуну згинуло під румовищами й у воді 4 тисячі людей. На острові Кію-Сію добули досі з моря 700 утоплених. Нова фіаля тайфуну затопила місто Зуругі. Чотири мости зірвані, плянтації рижу знищені зовсім.

СПЕКА В ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ.

Льондон, 16. вересня 1927.

У Ню Йорку термометер виказував учора 90 степ. Фаренгайта, себто найбільшу спеку у вересні. В Шікаго згинуло наслідком спеки 25 людей.

Біржа.

Гроші.

Долар 8·92—8·92·50, канадійський долар 8·90—8·90·50, чеська корона 0·26·50—0·27, австрійський шілінг 1·26—1·26·50, рум. лей 0·05·50—0·06, французький франк 0·34·50—0·35, швайцарський франк 1·71·50—1·72, англійський фунт 43·40—43·80, червінець 30·30—31·25.

Збіжжя.

Пшениця двірська 47·00—47·75, пшениця селянська 45·25—46·25, жито 37·00—37·50, ячмінь броварний 39·50—40·50, ячмінь на мливо 36·50—37·50, ячмінь пастівний 34·00—35·00, овес 28·00—29·00, польовий горох 40—47, гречка 33·75—34·75, льон 60—64, ріпак озимий 56 58, конюшина 345—375, мак синій 115—135.

НОВИНКИ.

— **Ще про наш землетрус.** Щойно тепер приходять до нас звістки із провінції, що чимало осіб відчуло тремтіння вночі з минулої неділі на понеділок, не здаючи собі справи у чому діло. Нпр. у Тернополі та околиці було це тремтіння досить замітно, головно на селах, де нема вуличного гомону. У Львові люди здебільша шукали причин неспокою у своїх сусідів.

— **Знову переміна української школи на польську.** Кураторія львів. шкільної округи розпорядком з дня 30-го червня п. р. ч. І Н. 5650/27 завела в школі в **Яструбичах**, повіт Сокаль, в якій була дотепер українська викладова мова, польську викладову мову з узглядненням української мови в деяких предметах. Значить: завела в чисто українськім селі відомий польський „утраквізм". Громада проти цього протестує і внесла відклик до кураторії, одначе як досі, без успіху.

— **В переїзді на Рад. Україну.** В переїзді на Рад. Україну завитав до нашої редакції, б. довголітний головний співробітник нашого органу, б. заст. секретаря закордонних справ ЗУНР і член Української Місії в Парижі, а в останніх літах професор міжнародного права на українськім вільнім університеті в Празі **д-р Михайло Лозинський.** Шан. професор є повний сил і надій на можливість успішної праці на території Рад. України, де вже працюють його три сини. Там (в Харкові, а правдоподібніше в Одесі) займатиме проф. Лозинський катедру міжнародного права, а крім того віддасться публіцистичній діяльности. У Львові пробув проф. Лозинський всього один день, виїхавши в пятницю вночі через Здолбунів і Київ до Харкова.

— **Катастрофи.** У Дзядзіцах військовий літак сідаючи, вударився із автом, що стояло на полі. — Між Гонконгом і Манілею щез під водою весь острів, що був осідком морського пірата Дегліка.

— **Недостача краму на Україні.** У київській губернії, наслідком гарного врожаю буряків, селяни випущені купувати всякі вироби промислу. На жаль, крамниці мають деяких виробів нпр. шкіри на 50—60 проц. за мало. Так кажуть „Ізвестія".

— **З людського звіринця.** У Мостах великих повторилась майже точно історія, яка була предметом довгого процесу минулого року в Оверинах біля Бучача, де лікар Маргуліес пробував знасилувати свою пацієнтку. Дентист Рот з Мостів Вел. так само використовував ролю лікаря супроти 17-літньої інтелігентної дівчини, спараліжувавши її рухи на лікарськім кріслі вприскою голкою, вкладеною в уста будімто для втишення болю. Суд засудив хитрого цирульника на місяць вязниці. Місцеві громадяни внесли проти нього нові скарги за аналогічні вчинки.

— **Ті, що не знають про своє щастя.** У 1926-27 р. 99 премій на льотерії т. зв. долярівки жде на власників льосів, які не знають, що виграли гроші. До цього часу не дістав 40.000 дол. власник льосу ч. 341.248, 3000 дол. число 37.504, по 1000 дол. чч. 52.283, 354.118, 428.420, 509.507 532.797, 578.571, 750.065, 870.115, а крім цього жде ще на невідомих 75 премій по 100 дол.

— **І на цьому заробив.** У Парижі арештували секретаря комуністичного комітету італійця Ронкіні, що завідував грішми на оборону Сака та Ванцетті. За свою ідейну працю він сам виасигнував собі тихцем забагато зненавидженого капіталу. При цьому ж був такий необережний, що вже передтим забрудив свої пальці при ріжних злодійствах і вломах. Ронкіні „соціялізував" із каси кількадесять тисяч дол.

— **Ще одна.** До поліції в Будапешті подали скаргу на одну даму, що називає себе Александра Романова і твердить, що її мама — сестра вбитого Миколи II. У Дебрецині відгривала вона ролю перед російською тамошньою кольонією делегатки рос. „Червоного хреста".

— **Світова всячина.** Летун Шлі, що мав вибратись через Спокійний Океан послухав прохання своїх дітей, що вислали йому телеграму, благаючи, щоби не їхав літаком у такій порі. — У Менчестрі помер у лябораторії дослідник Сідней Р. Вільсон працюючи над винаходом нового середника, що втишає біль. — Радянським послом у Відні призначений Юренєв. — Англ. мін. зак. справ Чемберлен вибирається після сесії Ліги Націй в подорож довкола Еспанії на яхті. — Франція виселила на протязі року 8500 небажаних чужинців. — Америк. нафтовий король Догені виплатив до каси уряду Злуч. Держав 18 міл. дол. кари за незаконне купно нафтових теренів. — Від 15-го липня виступило до нині з католицького костела 13.000 віденських громадян. — У кримськім місті Балаклаві втікли підчас землетрусу мешканці дому божевільних. — Офіціяльна статистика каже, що в 1926 р. було в Англії 48,190.000 мешканців і що ця цифра зросла на 175.000 осіб цього року. — Торговельна парляментська конференція, що скінчилась в Ріо де Джанейро збереться в 1928 р. у Парижі, а 1929 р. у Берліні. — У Новій Зеляндії між Окленлом і Велінгтоном бандити напали на поїзд і забрали з почтового поїзду 60.000 фунт. — Президент Кулідж скінчив свої вакації.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

Лист до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Навязуючи до комунікату під заголовком: „Прикрий інцидент", оголошеного у Вашім цінним щоденнику в ч. 205 з дня 14. ц. м., просимо не відмовитися помістити отсе наше вияснення: На рауті дня 4. ц. м. у львівського воєводи д-ра Петра Дуніна-Борковського були ми запрошені і явилися там виключно в характері представників фінансово-економічних установ, а духовні особи в характері представників Митрополичої Консисторії.

Наша коротка, наскрізь конвенціональна участь у сходинах була виключно актом товариської чемности, позбавленим політичної закраски. Бо в політичнім характері ми не були прошені і в такім характері ми не виступали. Тому не могли ми поповнити ніякого „протипрограмового та незгідного з вимогами партійної дисципліни вчинку". Зазначуємо, що й го

сподарі равту не надавали йому політичного характеру і з нашої чемностевої участи в равті не робили політичних висновків, про що свідчить хоча би становище урядової преси, яка згідно з правдою ствердила, що на сходинах у будинку львівського воєвідства зійшлися члени ріжних установ на товариській плятформі. Товариська плятформа не є плятформою політичною. Тільки нерозважне поведення деяких наших чинників могло представити чисто конвенціональні зустрітини, при допомозі штучної і неперебірчивої аргументації, як високо політичний акт, ще й понизити нас в опінії українського громадянства, затрівожуючи його безпідставно і цим спричинюючи шкоду політичній організації, до якої маємо честь належати.

Тому рішучо відкидаємо штучно підроблювані аргументи проти нас, а в справі рішення, оголошеного в імени і під фірмою Центрального Комітету УНДО, рішення формально неважного і мериторично неоправданого, звертаємося до компетентного органу партії.

Прийміть Вп. П. Редакторе, вислови нашої високої пошани.

Львів, дня 16. вересня 1927.

Д-р Алфред Говикович, Микола Заячківський, Ярослав Колтунюк, д-р Лесь Кульчицький, д-р Кость Левицький, о. Дамян Лопатинський, д-р Ярослав Олесницький, о. Олексій Плесецький, Михайло Рудницький.

Зі спорту.

„Україна“—„А. З. С.“

В неділю дня 18. п. м. відбудуться мячеві змагання між „Україною“ і „Академічним Звйонзком Спортовим“. Змагання заповідаються незвичайно цікаво з огляду на те, що „А. З. С.“ находиться в добрій формі та буде всіми силами старатися вирівнати свою програну з „Україною“ на весну ц. р.; свіжо зреорганізована дружина „України“, яка почала осінній сезон щасливими й заслуженими вислідами, дасть цілком певно доказ, що є дружиною певною і амбітною та не заведе надій своїх численних симпатиків. Змагання з „А. З. С.“ будуть немаче переглядом сил „України“ перед її важним завданням, яке її чекає в найближчу середу в мячевих змаганнях з „Гасмонеєю“, про що буде ще оголошення. Недільні змагання зачнуться в 11. год. передпол. на грищу Цитаделі. З огляду на низьку ціну вступу львівські українські спортовці повинні заповнити грище Цитаделі і тим дати доказ, що розвиток українського спорту лежить їм на серці.

Комунікат.

Повідомляється всі українські спортові товариства й установи, що міжклюбові легкоатлетичні змагання, заповіджені на 17. і 18. вересня ц. р., не відбудуться в тому речинці по причині недостачі площ. Пізніший речинець буде своєчасно оголошений в часописах. — *С. Т. „Україна“.*

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр під дир. П. Карабіневича:

Озеряни:
18. IX. Утоплена.
Борщів: 19. IX. Циганка Аза.
20. IX. Вихрест.
21. IX. Ой не ходи Грицю.
22. IX. Дні нашого життя.
23. IX. Запорожець за Дунаєм.
24. IX. День і ніч.
25. IX. Утоплена.
Скала: 26. IX. Циганка Аза.
27. IX. Вихрест.
4-? 485 28. IX. Дні нашого життя.

Театр приймe до хору 2 сопрани і баса.

Приказ „Сокола-Батька“. Старшина „Сокола-Батька“ взиває всіх членів і прихильників узяти участь в Сокільському Святі у Винниках в дні 18. IX. н. р., на якому відбудеться торжественна панахида на могилі Незнаного Героя, де поодинокі товариства зложать вінці і привіти. Члени прибувають на Свято в одностроях і відзнаках. Відзнаки металеві в ціні 0·70 сот. за штуку і ленточку з написею „Сокіл-Батько“ в ціні 0·25 сот. за штуку набути можна в канцелярії Товариства. Збірка всіх відділів „Сокола-Батька“ на личаківському двірці, в год. 7·45 рано. Старшина „Сокола-Батька“ взиває всіх членів виконати цей наказ і зложити поклін Незнаному Героєві.

Позір! Дня 21. вересня 1927 в год. 3. пополудни відбудеться в Соколівці коло Ожидова пов. Золочів в домі читальні „Просвіти“ довірочна нарада при участи д-ра Теодора Ваня і всіх представників українських товариств Золочівщини в справі вшанування памяти і здвигнення памятника на могилі народнього діяча бл. п. о. Володимира Кальби у 15-літню річницю його смерти. На довірочну нараду запрошується всіх громадян української землі кому дорога народня справа. Комітет: *Іван Вихрівський, Володимир Супранівський.* 533 1-2

Оповістка. З причин незалежних від Редакції, а головно через елементарну катастрофу повени в краю, були ми приневолені відложити випуск 1-го числа „Громадської Самоуправи“, двотижневика присвяченого справам громадської господарки і політики на початок 1928-го року. Наісдлані річні і піврічні передплати відішлемо назад на бажання в готівці, або в книжочках бібліотеки „Громадська Самоуправа“. Для устаління однак висоти накладу, прохаємо зголошувати негайно письменну підписку, а можливо приспішимо скорше випуск. Зате книжку д-ра Степана Барана „Галицький Закон Громадський з 1866 р. зі всіми пізнішими змінами і додатком про закон про мову урядування державних, адміністраційних і самоуправних властей“ — в ціні 1·20 зол. зі звичайною пересилкою 1·35 зол. поручено 1·65 зол., пять примірників 6·20 зол., 10 примірників 10·80 зол., посліплата 30 сот. дорозше, висилаємо дальше. Небавом вийде книжка „Збірник Адміністраційних Законів“ часть 1-ша в тій самій ціні, як книжка д-ра Барана. Замовляти книжочки: Видавництво „Громадська Самоуправа“ Львів, вул. Костюшка ч. 1. А. Гроші висилати на адресу: проф. Амброз Березовський, вул. Косцюшка ч. 1. А. 536 1—3

З Т-ва „Львівський Боян“ у Львові. Повідомляється Впов. членів хору, що нормальні проби хору починаються з днем 20. вересня ц. р. (второк) в год. 7. вечером в льокалі Т-ва і будуть відбуватися що-вівтірка і пятниці. З огляду на близький великий концерт просимо всіх до численної участи. — *Виділ.*

Оголошення. Проситься бувших членів групи Національної Молоді в Чехословаччині і такихже груп в других краях (Австрія, Німеччина і т. д.), які вже тепер перебувають в краю, подати свої теперішні адреси в ціли підготовки скликання товариського зїзду. Зголошення звертати на адресу тов. д-ра Л. Макарушки, Львів, Косцюшки ч. 1. А. — *Ініціятивний Комітет.* 535 1-1

До Стрия! Виділ „Союза українських купців“ взиває своїх членів до участи в прогульці на відкриття „Хліборобської вистави“ в Стрию дня 25. вересня н. р. Зголошення від 7—9 год. вечером в льокалі Товариства вул. Мохнацького 6. Знижкові білети. 541 1—2

Оголошення. По смерти інваліда Недайкаші Івана (поручника І-ої Запоріжської дивізії) залишилися його речі. Проситься брата небіщика п. Недайкашу Василя, що знаходиться в межах Польщі, зголоситися по речі Покійного або розпорядитися ними. — Правління Української Спілки Воєнних інвалідів, Каліш, вул. Гранична ч. 1.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів - Ринок 9—10.